

Fra stenkælder til gæstehus

André Palsgård og hans familie havde brug for et gæstehus. Med lidt byggeerfaring opførte han det selv ovenpå torpets gamle stenkælder. Læs om processen her og få gode ideer, der måske kan realiseres på jeres eget torp.

TEKST OG FOTO: ANDRÉ PALSGÅRD

Vores ejendom ligger i Blekinge og består af en skovgrund på 12.000 m². Omkring 1850 blev den udlejet af skovejeren til en familie, der betalte lejen ved at arbejde for ham. De måtte selv opstille et hus på 40 m². Ud over en stald-

bygning og et brændeskur, byggede de desuden en stenkælder til opbevaring af fødevarer. Det er stenkælderen, denne historie handler om.

Stenkælder med legehustop

Stenkælderen har én meter tykke

mure og er på godt 23 m². I gavlen har kælderen en dør ud til en dybtliggende passage og på langsiden en lille udluftningskanal. Der er bræddeloft, oven på kælderen et bræddegulv, og der er bygget et tag som beskyttelse mod vejrliget. Tagets spær er hele

træstammer, og spåntaget er af birkebark.

På et tidspunkt har man lagt et eternittag uden på spåntaget, og der er opsat skunke og panelbrædder indvendig. Rummet har været brugt til opbevaring og senest har det fungeret som legehuse. Men i 2016 begyndte eternittaget at frønne og syldbjælken ved det ene hjørne rådne, fordi terrænet havde hævet sig igennem årene. Vi besluttede derfor omsider at rive det ned og bygge et gæstehus på stenkælderen.

Gæstehusets ydre

Soklen blev muret 20 cm højere med marksten og fuget med cementmørtel overalt. Gulvet blev dækket med presenning for at skåne det mod nedbør. De 210 cm lange trykimprægnerede fyrretræsstolper på 10 cm x 10 cm samt syld og topremme blev skruet sammen med metalplader og -vinkler. Syldebjælkerne fik påskruet metalplader, der blev muret fast til soklen.

Træskelettet blev udvendigt dækket af et lag vindtæt pap og fluenet som musesikring, inden træbeklædningen blev skruet på og malet med falurød slamfarve. De 5 vinduer er på 90 cm x 100 cm. I danske villahaver er der højdelinier, der skal respekteres af hensyn til skyg-

Stenkælderen var overdækket med både loft og tag. Det lille rum under taget blev oprindeligt brugt til opbevaring. Sammenlign med billedet af det færdig gæstehus til venstre.

gegener hos naboen. Men her havde jeg endelig chancen for at bygge et hus med høj rejsning. Spærene kom til at hvile på topremmene, mens udhængt hvilede på påskruede knægte savet ud af bjælker og slebet i form. Gavlene blev fremskudt 5 cm, og vandnæser i form af brædder blev understøttet af mindre knægte. Ønsket om loft til kip blev klaret med en 6 m lang, 4,5 cm bred og 20 cm høj limtræs bjælke. Den kom på plads med understøttelse af hjælpebjælker undervejs.

Tagbrædderne blev skruet fast til spærene og knægtene. Jeg havde problemer med at få knægtenes hældning til at passe, men man må jo bare gøre arbejdet om, indtil det er i orden. De nederste kanter på langsiderne blev dækket af aluminiumsprofiler, og undertag er en dug, der købes i ruller og sømmes på med tagpapsøm. Tagpladerne var sortmalede Plannja aluminiumsplader (48 cm brede, 0,6 mm tykke). De er lette og tynde. Pladerne nærmest gavlene krævede en del klippe- og bøjearbejde. Efter at have forsøgt mig selv med et mindre godt resultat, fik jeg bukket topstykkerne i vinkel hos en pladesmed for 100 kr. til kaffekassen. Gavlene fik små vinduer på 50 cm x 50 cm og en umalet dør købt hos Silvan. Udskæringerne i vinduernes bræddeinddækning er af eget design.

Gæstehusets indre

Indenfor lagde jeg 10 cm glasuld mellem bjælkerne i væggen og mellem tagets spær. Indefter yderligere 5 cm glasuld og et lægteskelet med 5 cm glasuld. Der blev trukket kabler til strøm, og væggene blev beklædt med vindtæt pap, brædder og gipsonit og til sidst malet med hvid plastmaling. Der blev fuget grundigt med hvid acrylfuge i hjørner og mellem gulv og væg før montering af vægpaneler. Vinduesindfatningerne, karme, paneler og træpaneler ved vinduerne og døren blev malet med hvid alkydmaling. Lofterne fik vindtæt pap og bræddebeklædning af typen

Den gamle stenkælder var med sine en meter tykke mure et solidt fundament at bygge det nye gæstehus på.

Fra den forhøjede sokkel rejser der sig et hus med høj rejsning og loft til kip indvendigt. Til sidst males huset Falu-rødt.

perlespont, der er meget billigt i Sverige, fastgjort med skjulte specialbeslag. Der blev nedgravet el.-kabel i PELrør fra stuehuset til gæstehuset.

Oven på bræddegulvet lagde jeg 20 cm lecanødder og støbte 10 cm lecabeton (Cement, grus, lecanødder i forholdet 1:3:5). Derpå et slidlag af 2-3 cm beton og selvsnivellende beton i flere omgange. Jeg lagde et meget slidstærkt pergogulv på 3 mm skumplade med fugtspærre af aluminium på undersiden. Gæstehuset på 23 m² var færdigbygget efteråret 2018 til en samlet pris på ca. 100.000 danske kroner.

En reprimande

Jeg sendte ansøgning om byggetilladelse til Karlshamn Kommun, men fik besked på, at bygningen efter kommunens mening ikke krævede tilladelse p. g. a. den lille størrelse og fordi huset lå udenfor "sammenhållen bebyggelse". Jeg fik dog en lille reprimande: "Nästa gång du planerar at bygga något må du gerne spörje hos byggnadsnämnden före du startat ditt byggeri"

■ Gæstehus med plads til store og små.

Det færdige gæstehus på stenkælderen er siden blevet tilføjet et lille udkigstårn.